

paa Landet, om vi bo i en Stationsby eller en Bondeby, Spørgsmaalet er ikke, hvilke Klæder vi gaa i, Spørgsmaalet er ikke, hvad der er vor Haandtering, om vi ere Tømrere, Snedkere, Købmænd eller handlende, Lærere eller Præster, eller hvad vi kunne være, men det, der skal skille os, og det, der skal samle os, er Grundsætninger, det er Anskuelser om, hvad der tjener Folket og Landet, det er det, vi skulle kæmpe for, og arbejde for at samle Partier for og imod. Men en ren og skær Klassepolitik som den, det ærede Medlem har taget Ordet for, vil jeg advare imod, og navnlig frister den mig ikke, saalænge det ærede Medlem ikke har andet at byde paa end det, han har budt paa i de to Taler, han har holdt. Jeg tror heller ikke, at det Højre, der staar ham nærmest, betragter ham som deres Ordfører (*Halsted: Nej!*). Det glæder mig, det har jeg længe haft en Fornemmelse af, og naar hans egne Venner fornægte ham, maa de Herrer undskyldte, at jeg finder, jeg kan indskrænke mig til de Udtalelser, jeg her er fremkommen med.

Finansministeren (N. Neergaard): Forhandlingen nærmer sig nu sin Slutning, og jeg ved, at alle ærede Medlemmer ville paa-skønne, at ogsaa Ministrene nu indskrænke sig til det mindst mulige. Jeg har først nogle Spørgsmaal at besvare.

Det ærede Medlem fra Rønne (Maa-gaard) og det ærede Medlem fra Frederik-sund (L. Pedersen) spurgte mig, hvorvidt jeg paatænkte at fremsætte Forslag, bygget paa Betænkningen fra den Kommission, der er nedsat angaaende Afløsningen af Arvefæsteafgiften og andre gamle Afgifter, som det ærede Medlem fra Frederikssund nævnte Eksempler paa. Jeg kan sige til de to ærede Medlemmer, at det er min Hensigt at fremsætte et saadant Forslag. Det er en meget udførlig Kommissionsbetænkning, der er afgiven, et overordentlig godt og grundigt Arbejde, der er udført, og man er i denne vanskelige Sag kommen til Enighed. Jeg paaskønner i høj Grad det Arbejde, som saaledes er gjort, og det saa meget mere som de Byrder, der her er Tale om at afløse, ere for det første ganske forældede og dernæst i mange Tilfælde trykkende, og jeg tør maaske sige i særdeles mange Tilfælde trykkende netop for Smaaafolk. Det gælder ikke mindst Bornholm, hvis Sag det ærede Medlem fra Rønne talte. Det er altsaa min Hensigt at fremsætte Forslag, bygget paa denne Kommissions Betænkning, men jeg kan jo ikke skjule, at dette Forslag ikke falder i Traad

med de andre Bestræbelser, jeg agter at følge som Finansminister, idet dette Forslag medfører en Mindreindtægt for Statskassen. Jeg tror dog, det vil være urigtigt at lade dette betydelige og nyttige Arbejde ligge unyttet hen, selv om det altsaa finansielt set ikke er i Overensstemmelse med vore sædvanlige Bestræbelser, og jeg giver ogsaa det ærede Medlem fra Frederik-sund Ret i, at lader man det ligge alt for længe, kommer man maaske til at gøre det om igen, og det vilde jeg meget nødigt have Ansvaret for.

Til det ærede Medlem fra Frederiksberg (Ellinger) skal jeg sige angaaende de direkte Fiskerilaan, at han har Ret i, at de have givet et særdeles utilfredsstillende finansielt Resultat. Om Statens øvrige Laanevirk-somhed gælder det, hvad man end ellers kan sige om den— og vi kunne vel nok indrømme, at vi gennemgaaende ere komne ned paa en for lav Rente — at noget nævneværdigt Tab af de udlaante Ka-pitaler er der her ikke Tale om. Et eller andet Tab kan der ske i Ny og Næ, men det faar ikke nogen finansiell Betydning. Dette gælder derimod ikke de direkte Fiskerilaan. De have givet Resultater, som ere meget triste. Paa det samlede Udlaan af ca. 900,000 Kr. regner jeg, at der i dette Øjeblik er et Tab paa 80,000 Kr. Det er meget sørgeligt ikke mindst, fordi det særlig er i de senere Maaneder, at disse Tab fremtræde med ret stor Hyppighed. Det maa nødvendigvis føre saavel Administra-tionen som Lovgivningsmagten til her at tage Reb i Sejlene, hvor nødigt man end ellers gør det, thi Formaalet med disse Laan er det smukkeste mulige, nemlig at ophjælpe Fiskeriet. Men Statskassen kan ikke lade det blive ved at gaa paa den Maade, det hidtil er gaaet.

Det ærede Medlem fra Storehedinge (J. Andersen) omtalte en Skrivelse, der er udgaaet fra Finansministeriet til Udstyk-ningsforeningerne. Det ærede Medlem var ikke glad ved den, men den er i hvert Til-fælde dikteret af Hensynet til Udstyk-ningsforeningernes egen Interesse og af Hensynet til den Sag, hvorom det drejer sig. Det har nemlig vist sig, at Bestem-melsen i Loven om, at det er større Landejendomme, til hvis Udstykning Staten kan yde Laan, har voldet ikke saa lidt Forstyrrelse, idet man rundt om-kring i Landet har haft højst forskellige Forestillinger om, hvad der skulde forstaaes ved en større Landejendom. Det er Finans-ministeriet aldeles umuligt at slaa en Streg over denne Bestemmelse, for det første, fordi